

Полазећи од политичких програма, утврђених начела и принципа рада и политичког дјеловања,

остајући досљедни интересима развоја и унапређивања демократског процеса, амбијента и цјелокупног друштвено – политичког живота, као основног темеља за планско и ефикасно функционисање локалне самоуправе Општине Фоча,

уважавајући ауторитете свих органа и тијела надлежних за организовање и спровођење Локалних избора 2020. године, политичких субјеката – у остваривању њихових политичких циљева, као и бирача – у остваривању њиховог права гласа,

у циљу промовисања етичких принципа слободних и поштених избора и законског, демократског и толерантног понашања у изборном процесу,

политичке странке и коалиције политичких странака као политички субјекти који су овјерени за Локалне изборе 2020. године, за Основну изборну јединицу 166 Б Фоча, прихватили су и, од стране овлашћених представника, **п о т п и с а л и**

ИЗБОРНИ ЕТИЧКИ КОДЕКС ПОЛИТИЧКИХ СУБЈЕКТА КОЈИ УЧЕСТВУЈУ НА ЛОКАЛНИМ ИЗБОРИМА 2020. ГОДИНЕ ЗА ОСНОВНУ ИЗБОРНУ ЈЕДИНИЦУ 166 Б ФОЧА

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Изборни етички кодекс политичких субјеката који учествују на Локалним изборима 2020. године за Основну изборну јединицу 166 Б Фоча (у даљем тексту: Етички кодекс) представља договорни општи акт којим се регулишу основни принципи понашања и дјеловања политичких странака и коалиција политичких странака (у даљем тексту: политички субјекти) у остваривању изборних права и спровођењу изборних радњи и активности, овјерених за Локалне изборе 2020. године (у даљем тексту: Локални избори), који ће се, према одлуци Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ЦИК БиХ), одржати у недјељу, 15. новембра 2020. године.

Члан 2.

Политички субјекти су сагласни да:

1) имају за заједнички циљ политички, економски и културни развој општине Фоча, који се, између осталог, постиже и кроз отворен и транспарентан процес слободних, поштених и демократских избора,

2) главни циљ изборне кампање на Локалним изборима треба да представља упознавање бирача са садржајем политичких програма и политичког дјеловања политичких субјеката који се нуде бирачима за добијање њиховог повјерења,

3) изборни процес треба спровести у условима демократске толеранције, у којим ће све активности политичких субјеката у току изборног периода бити у складу са важећим изборним прописима, уз уважавање других политичких субјеката, њихових кандидата и активиста, акредитованих изборних посматрача, органа за организовање и спровођење Локалних избора и бирача, као најзначајнијих учесника у изборном процесу,

4) етичко понашање политичких субјеката и њихових кандидата представља један од битних фактора који директно доприноси легалности и легитимности изборних активности политичких субјеката, као и Локалних избора у цјелини,

5) свој рад и политичко дјеловање у организовању и спровођењу изборних активности врше у складу са одредбама Етичког кодекса, који представља анимирање изборних прописа и утврђених правила понашања у изборном периоду.

Члан 3.

Етички кодекс је усаглашен са општим актима, које чине:

1) Изборни закон Босне и Херцеговине („Сл. гласник БиХ“, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16 и 41/20, у даљем тексту: Изборни закон),

2) Правилник о медијском представљању политичких субјеката у периоду од дана расписивања избора до дана одржавања избора („Сл. гласник БиХ“, број 29/18),

3) Упутство о процедурама за рјешавање по приговорима и жалбама поднесеним изборним комисијама („Сл. гласник БиХ“, број 25/20),

4) други спроведбени изборни прописи, као и закључци и сугестије са радних састанака у вези одржавања Локалних избора у организацији ЦИК БиХ и ОСЦЕ Мисије у Босни и Херцеговини.

Члан 4.

(1) Етички кодекс се односи на све политичке субјекте и њихове кандидате са кандидатских листа, органе Општине Фоча, организационе јединице из састава Општинске управе Општине Фоча (у даљем тексту: Општинска управа), Општинску изборну комисију Фоча (у даљем тексту: Изборна комисија), медије, изборне посматраче, бираче, као и на све друге субјекте који учествују у изборном процесу.

(2) Етички кодекс остаје отворен за све политичке субјекте који учествују на Локалним изборима.

Члан 5.

Изрази употребљени у Етичком кодексу имају сљедеће значење:

1) изборни период је период од дана расписивања Локалних избора до дана потврђивања резултата избора,

2) изборна кампања подразумијева радње и поступке политичких субјеката у периоду од 30 дана прије дана одржавања Локалних избора у којем они упознају бираче и јавност са својим политичким програмима и кандидатима,

3) изборна тишина је период који траје 24 сата прије отварања бирачких мјеста до затварања бирачких мјеста.

II ПРАВИЛА ПОНАШАЊА ПОЛИТИЧКИХ СУБЈЕКТА

Члан 6.

(1) У току изборне кампање политички субјекти имају право: водити изборну кампању у мирном окружењу, организовати и одржавати јавне скупове и штампати и дијелити плакате, постере и друге пропагандне материјале.

(2) Јавни скупови одржавају се уз право првенства политичког субјекта на мјесто и вријеме, према времену писменог обавјештавања надлежног органа о одржавању јавног скупа, уз обавезу примјене свих прописаних мјера епидемиолошке заштите у условима ванредне ситуације у Републици Српској због вируса корона covid – 19.

(3) Надлежни органи и службе Општинске управе имају обавезу осигурати равноправан третман политичких субјеката и њихових захтјева да јавна мјеста и јавне објекте користе у сврху изборне кампање, укључујући одржавање скупова, излагање огласа, плаката, постера и другог изборног материјала.

Члан 7.

(1) Постављање огласа, плаката, постера и другог изборног материјала (у даљем тексту: изборни материјал) за потребе изборне кампање може се вршити само на мјестима предвиђеним за плакатирање и оглашавање.

(2) Забрањено је:

1) постављање изборног материјала на објектима и просторијама у којим су смјештени органи власти на свим нивоима у Босни и Херцеговини, јавна предузећа, јавне установе, мјесне заједнице, као и на вјерским објектима, јавним путевима, саобраћајним знацима и јавним површинама,

2) штампање и растурање изборног материјала у којем се жене, мушкарци, поједине особе, заједнице или групе представљају на стереотипан, увредљив или понижавајући начин,

3) прекривати, уклањати или на други начин оштећивати изборни материјал других политичких субјеката.

Члан 8.

Политички субјекти, њихови лидери, кандидати на кандидатским листама и друга лица ангажована у изборним активностима не могу:

1) носити и показивати оружје на политичким скуповима, бирачким мјестима и њиховој околини,

2) ометати скупове и подстицати друге особе на ометање скупова других политичких субјеката или вршење забрањених активности,

3) упућивати пријетње кандидатима са кандидатских листа или присталицама других политичких субјеката,

4) користити у говору језик, објављивати или употребљавати слике, симболе, аудио и видео записе, СМС поруке, интернет комуникацију или друге материјале који могу некога навести или подстаћи на насиље или ширење мржње,

5) обећавати новчане награде или друге материјалне користи са циљем добијања подршке бирача,

6) вршити гласање или подстицати на гласање више пута у име другог лица,

7) вршити лажно представљање у име било ког политичког субјекта,

8) спрјечавати новинаре да обављају свој посао.

Члан 9.

У периоду изборне тишине, политички субјекти и њихови кандидати на кандидатским листама не могу учествовати у активностима којим се врши утицај на бираче, под којим се подразумијева:

1) одржавање скупова у циљу изборне кампање,

2) коришћење мегафона или других разгласних уређаја,

3) излагање било каквог изборног материјала,

4) коришћење средстава комуникације којим се може испоручити звучни, видео или текстуални садржај (радио и телевизијски програм, штампани медији, интернет, СМС поруке, видео поруке испоручене путем мобилних телефона итд),

5) свака активност којом се омета изборни процес или врши утицај на бираче.

Члан 10.

Политички субјекти ће се у изборном периоду придржавати следећих принципа и правила понашања:

1) **Принцип законитости** – поступање у складу са Изборним законом и другим изборним прописима и актима органа надлежним за организовање и спровођење Локалних избора, без ометања њиховог рада и злоупотребе позиција у бирачким одборима,

2) Вођење изборне кампање у мирном окружењу:

1. одржавање јавних скупова,
2. јавно оглашавање и медијско представљање,
3. коришћење јавних површина за излагање изборног материјала,
4. право и слобода новинарског извјештавања,

3) Узајамно поштовање и уважавање:

1. заштита физичког и личног интегритета политичких субјеката, њихових лидера, кандидата са кандидатских листа и других особа и имовине, уз поштовање приватности и уважавање личности и људског достојанства,
2. култура дијалога, заснована на принципима моралности и пристојности, уз међусобно уважавање у достојанственој, демократској и толерантној атмосфери,
3. избјегавање говора, израза и слогана у јавним наступима и саопштењима који представљају реторику мржње или предрасуда који vriјеђају и омаловажавају друге политичке субјекте, личности или групе или могу изазвати спор или конфликт на основу расе, пола, вјере, националности или политичких и других увјерења,
4. уздржавање од информација које се тичу приватног или породичног живота лидера политичких субјеката или кандидата са кандидатских листа,
5. избјегавање пласирања нетачних, лажних и малициозних информација или фалсификовања података који немају упориште у чињеницама и доказима,
6. уздржавање од критике на рачун других политичких субјеката, њихових лидера и кандидата на кандидатским листама која нема упориште у политичким програмима, ставовима или јавним наступима и активностима,

4) Штампање, публикување и објављивање изборног материјала:

1. без коришћења увредљивих слогана или коментара,
2. без лијеpledња плаката и исписивања парола на објектима, јавним установама, саобраћајним знацима и другим забрањеним мјестима, мимо мјеста која су предвиђена за јавно оглашавање политичких субјеката,
3. без уклањања, прекривања и уништавања изборног материјала других политичких субјеката,
4. прихватање уклањања изборног материјала након објављивања изборних резултата, у складу са налозима надлежних органа,

5) Право на слободу гласа:

1. поштивање права бирача и слободе избора да гласају у складу са својим политичким увјерењима,
2. настојање политичких субјеката и кандидата на кандидатским листама да гласове бирача придобију искључиво поштеним, аргументованим и убједљивим наступима у јавности, на организованим дебатама или предизборним скуповима,
3. избјегавање вршења притисака, пријетњи или насилног понашања према бирачима, другим политичким субјектима и њиховим кандидатима, медијима, потенцијалним донаторима или другим субјектима преко којих се може извршити утицај на изборну вољу бирача или на било који други начин остварити утицај да поступају у њиховом интересу,

б) Забрана мита и корупције – под којим се подразумејева:

1. примање или стицање и обећавање или давање новчане или друге накнаде, награде, финансијске добити или друге директне или индиректне користи за себе или друго лице, односно учешће у организовању или спровођењу радњи којим се може извршити прибављање личне користи или остваривање нечијег приватног интереса подмићивањем лица у изборном процесу,
2. утицај на бираче „куповином гласова“,

7) Праведно управљање ресурсима:

1. избјегавање коришћења функције, дужности или положаја ради остваривања личних интереса у изборном процесу или утицаја на бираче и придобијања њихове подршке,
2. избјегавање коришћења јавних средстава за потребе изборне кампање одређених политичких субјеката,
3. избјегавање преузимања финансијских или других обавеза на име обећаних или извршених противуслуга у вези изборног процеса,
4. уздржавање од свих радњи које се односе на пријем и запошљавање радника, избор, именовање или постављање лица на одређене позиције које је условљено или мотивисано утицајем на бираче,

8) Избјегавање сукоба интереса – придржавање и примјена законских и других прописа који регулишу питање постојања сукоба интереса, забрањене активности и неспојивост вршења функција и дужности на свим нивоима у БиХ,

9) Заштита неповредивости бирачког мјеста – простор у кругу од 50 метара од улаза у објекат у којем се налази бирачко мјесто, на којем се могу постављати само званична обиљежја Локалних избора,

10) Принцип одговорности – спремност да се јавно осуди:

1. покушај или извршено насиље или застрашивања бирача,
2. покушај изборне преваре или крађе,
3. изношење неистина, клевета или малициозних информација о политичким субјектима и њиховим кандидатима или члановима њихове породице,
4. притисак послодаваца на запослене раднике ради остваривања утицаја на њихову слободну изборну вољу,
5. свако друго понашање политичких субјеката, њихових лидера и кандидата са кандидатских листа којим се крше утврђена изборна права и дужности, као и одредбе Етичког кодекса,

11) Успостављање и одржавање односа и потребне сарадње:

1. међусобна сарадња политичких субјеката у духу демократских принципа,
2. сарадња са органима и тијелима надлежним за организовање и спровођење Локалних избора,
3. сарадња са надлежним органима и службама Општинске управе, јавним установама и предузећима, уз уважавање општинских службеника и запослених радника у професионалном обављању редовних послова и радних дужности,
4. поштивање свих утврђених епидемиолошких мјера заштите и уздржавање од злоупотребе ванредне ситуације због вируса корона covid – 19 за стицање предности у предузимању изборних активности,
5. однос са медијима и средствима јавног информисања, уз отвореност за пружање тражених информација ради потпуног и благовременог обавјештавања бирача и јавности,

12) Слобода коришћења изборних права:

1. уздржавање од међусобног оптуживања за неправилности у изборном периоду на основу паушалних и тенденциозних оцјена или без поузданих доказа о повреди изборног права,
2. рјешавање уложених приговора и жалби у поступку заштите изборног права од стране органа надлежних за одлучивање о повреди, кршењу и заштити изборног права, без вршења притиска или прејудуцирања коначне одлуке,
3. афирмација изборних права и правила понашања политичких субјеката у изборном процесу у складу са изборним прописима и Етичким кодексом.

III МЕДИЈИ У ИЗБОРНОЈ КАМПАЊИ

Члан 11.

(1) Од свих медија се очекује да:

1) праведно, професионално и стручно прате изборне активности политичких субјеката, преносе информације, актуелне вијести, интервјуе и расправе о актуелним темама, уз досљедну примјену принципа уравнотежености и непристрасности, као и новинарског кодекса и слободе изражавања,

2) одбију емитовати свако политичко оглашавање политичког субјекта ако је садржај огласа противан Уставу БиХ и прописима који регулишу рад и оглашавање путем медија или оглас не задовољава утврђене стандарде,

3) у току изборне тишине не врше никакво медијско извјештавање о било каквим активностима у вези изборне кампање.

(2) Од електронских медија се очекује да омогуће свим политичким субјектима, под једнаким условима, плаћено политичко оглашавање (огласи, јавни позиви, спотови и било који други вид промоције политичког субјекта), које мора бити јасно одвојена од осталог програма, на начин, у поступку и у роковима у складу са прописима који регулишу питања плаћеног политичког оглашавања.

(3) Јавни електронски медији имају обавезу да:

1) у току изборне кампање на равноправан начин и под једнаким условима представе политичке субјекте и омогуће им бесплатан термин за непосредно обраћање,

2) бесплатно и у потпуности објављују саопштења и информације ЦИК БиХ и Изборне комисије, како би бирачи и јавност били информисани о свим чињеницама у вези изборног процеса.

Члан 12.

Од медија се очекује да у изборном периоду поступају према сљедећим принципима и правилима понашања:

1) ниједан политички субјект, функционер или носилац извршне функције на било којем нивоу власти у БиХ не може имати повлаштен положај у односу на друге учеснике изборног процеса,

2) информисање о редовним активностима функционера и носилаца извршних функција може се вршити без навођења страначке припадности и њихове кандидатуре на Локалним изборима,

3) новинари не могу износити своју страначку припадност нити испољавати наклоност према политичким субјектима или кандидатима на кандидатским листама,

4) редослијед наступа политичких субјеката и директног обраћања у посебним емисијама утврдиће се жријебањем, најкасније седам дана прије почетка изборне кампање, у присуству представника политичких субјеката, који ће бити благовремено обавијештени о терминима учествовања у посебним емисијама,

5) утврђени термини у емисијама електронских медија не могу се мијењати,

6) недолазак представника политичког субјекта на договорени термин емисије сматраће се одустајањем од изборне промоције преко електронског медија,

7) не може се водити изборна кампања која је стереотипног и увредљивог садржаја или подстиче на увредљиво понашање и понижавајући однос према припадницима различитих полова, вјере и нације.

IV ИЗБОРНИ ПОСМАТРАЧИ

Члан 13.

(1) Представници политичких субјеката, међународних организација и удружења грађана (у даљем тексту: изборни посматрачи) могу посматрати све

изборне активности на подручју општине Фоча, у складу са изборним прописима који регулишу питања акредитовања и овлашћења изборних посматрача.

(2) Изборни посматрачи имају право:

- 1) приступа свим актима, органима и тијелима надлежним за организовање и спровођење Локалних избора,
- 2) стављати образложене примједбе на рад органа и тијела надлежних за спровођење Локалних избора у писаној форми,
- 3) захтијевати препис записника о раду субјекта чији су рад посматрали.

Члан 14.

(1) У току праћења изборног процеса, изборни посматрачи:

- 1) не могу ометати изборне активности,
- 2) не могу носити било каква обиљежја или ознаке које их повезују са политичким субјектима,
- 3) дужни су да носе службене акредитације и поштују тајност гласања,
- 4) могу на истом мјесту посматрања и у исто вријеме бити заступљени само са једним представником, осим међународни посматрачи.

(2) Због кршења правила понашања, орган који је издао акредитацију може је поништити и особи одузети својство изборног посматрача.

V ЗАШТИТА ИЗБОРНОГ ПРАВА

Члан 15.

(1) Иницијативу за покретање поступка заштите изборног права због повреде правила изборног процеса, изборних права и правила понашања политичких субјеката и медија у изборној кампањи, може поднијети свако правно или физичко лице чије је повријеђено право које је утврђено Изборним законом.

(2) Поступак заштите изборног права може код надлежног органа покренути сваки политички субјект и бирач, у којем се користе сљедећи правни лијекови:

- 1) приговор, који се подноси на одговарајућем обрасцу чији је садржај прописао ЦИК БиХ, који се рјешава у првостепеном поступку,
- 2) жалба, која се изјављује на првостепене одлуке надлежних органа и рјешава се у другостепеном поступку.

Члан 16.

(1) За заштиту изборног права надлежни су: Изборна комисија, ЦИК БиХ и Апелационо вијеће Суда БиХ, на начин, у роковима и у поступку који је предвиђен Изборним законом и нижим спроведбеним актима.

(2) Изборна комисија има првостепену надлежност за одлучивање о приговорима уложеним због повреда правила понашања политичких субјеката у изборној кампањи, осим у случају повреда у вези информисања и медијског представљања, о којим у првом степену одлучује ЦИК БиХ.

(3) На одлуке Изборне комисије може се уложити жалба о којој одлучује ЦИК БиХ, док је Апелационо вијеће Суда БиХ надлежно да одлучује о жалбама на одлуке ЦИК БиХ које су донијете у првом степену.

VI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 17.

(1) Етички кодекс је урађен на оба званична писма која су у примјени у Босни и Херцеговини, у довољном броју примјерака за све политичке субјекте који су овјерени за Локалне изборе.

(2) Политички субјекти су наведени у Етичком кодексу према извршеном жријебању и позицији на гласачком листићу.

Члан 18.

(1) Етички кодекс су потписали и овјерили овлашћени представници политичких субјеката, који задржавају по један примјерак за своје потребе.

(2) Политички субјекти преузимају обавезу да упознају своје чланове и симпатизере са Етичким кодексом, његовим принципима и правилима понашања, ради његове примјене.

(3) Етички кодекс ће бити достављен, на упознавање, на сљедеће адресе: Начелник Општине Фоча, предсједник Скупштине Општине Фоча, Изборна комисија, Центар за културу и информисање Фоча и ОСЦЕ Мисија у БиХ.

(4) Етички кодекс ће бити објављен на интернет страници Општине Фоча.

У Фочи,

Дана, 09. октобра 2020. године

ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКТИ:

1. СВИ ЗА ФОЧУ

2. СДП – СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

3. ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА ИНВАЛИДА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

4. ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ – ДЕМОС

5. СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА

6. ДНС – ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ

7. ПОКРЕТ МОСТ 21

8. ЗАВИЧАЈНИ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТИ _____
9. ПДП – ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕС _____
10. ОТАЏБИНСКА СТРАНКА _____
11. УЈЕДИЊЕНА СРПСКА _____
12. САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА
– СНСД – МИЛОРАД ДОДИК _____
13. СДА – СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ _____
14. СПС – СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА
СРПСКЕ – „БУДУЋНОСТ СРПСКЕ” _____
15. ПОКРЕТ ВОЛИМО СРПСКУ _____
16. ДЦРС – ДЕМОКРАТСКИ ЦЕНТАР
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ _____
17. СНС ФБИХ – САМО НАЈБОЉИ ИДУ НАПРИЈЕД _____
18. НАРОДНИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ _____
19. СДС – СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА _____